

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan ~~večer~~, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr. če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kotmana hiši „Gledališka stolba“. Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Zaradi praznikov izide prihodnji list v ponedeljek 10. t. m.

Miklošičeva slavnost.

(Dalje.)

Ribnica. — Miklošiču učitelju neizmerna hvala, — Miklošiču učenjaku neizmerna slava!

Levec.

Konjice. — Zbranim rodoljubom slavetím diko našega naroda kličejo burni: živio!

Konjiški rodoljubi.

Rudolfovo. — Slaviteljem moža, kateremu se ves učenjski svet klanja in kateri mali slovenski narod poveljčava: slava!

Dr. Galle, Gutman, Reichl, Polak, Volčič, Reichl, Starič, dr. Ferjančič v Novem Mestu.

Kranj. — Slava slavnemu slavistu proslavivšemu pred svetom i Slovensko!

Čitalnica v Kranji.

Mozirje. — Ob priliki sedemdesetletnice starostne slovenskih jezikoslovcev, veleuma na polji jezikoslovne vede, dovoljuje si odbor občine trga Mozirskega izražati najiskrenejšo željo, da bi vsega-mogočni diko in ponos našega naroda, v delu za prosveto osivelega starčka še mnogo let ohranil v slavo slovenskega naroda!

Anton Goričar, župan.

Šoštanj. — Slava zbranim čestilcem največjega slavista, trikratna slava Miklošiču, ponosu Slovencev! Blagor trgu, blagor narodu, ki je rodil takega moža! V duhu pri vas!

Vošnjak, Kačič.

Varaždin. — Društvo Dvorana v Varazdinu učestvuje duhom znamenitoj svečanosti braće nam Slovenaca, te iz dna srca kliče slavnemu i neumlomu učenjaku gosp. Miklošiču: živio!

Odbor.

Dunaj. — V duhu praznujemo z vami velika slovenskih veleumov. Slava jubilarju! Živeli njegovi častilci!

Prof. Brežnik, Pukl, Šolar, Gantar, Uršič, Stritof, Kraigher, Kolšicki.

Mozirje. — V imenu okraja Gornjegradskega izražam veselje, da nam je mili Bog dal in še ohrani! slavnega veleuma in jezikoslovca, ki je Slovincem in Slovanom vzgled vztrajnosti na polji vede in duševnega napora. Bog živi slavljénca dra. viteza Miklošiča še mnogo let! Bog živi ves zbor njegovih čestiteljev! Naj znamenita svečanost daje zaslugam slavo, slovenskemu narodu pa zavest, da veda, slovenska nadarjenost v poštenem in vztrajnem naporu prežene temo robstva!

Gornjigrad 2. septembra 1883.

Okraja načelnik: Radoslav Špende.

Mozirje. — Trikratna slava veleumu, starosti slovenskih jezikoslovcev dru. vitezu Miklošiču k 70letnici. Živeli zbrani njegovi častitelji!

Občinski tajniki Gornjegradskega okraja.

Tolmin. — Duhom praznujemo slavnost velika učenjaka, kličejo navdušeno: Živela slovenska znanost! Tolminski akademiki.

Zagreb. — Miklošič proslavil je ime slovensko, zato slava mu! Živeli čestilci njegovi! Zagrebški Slovenci.

Pazin. — Pridružujoč se v duhu zbranim čestilcem Miklošičevim, kliče: Bog nam poživi Miklošiča še mnoga leta! Kos, Nemanič.

Vransko. — Zdravstvuj mnoga leta veleučenjak! Supan, Cizelj, Kokalj, Oset, Poznič, Gradišnik.

Dobruša. — Slavnega jubilarja ljubi Bog ohrani še mnoga leta! Živeli njegovi slavitelji! Zemljak, Karba.

Rogatec. — Čez hribe in doli naj doni slava jubilarju! Mici Orač, Fani Wencovsky, Anton Klanjšek.

Rudolfovo. — Zbranim čestilcem učenjaka slava! Bog ga nam živi še mnoga leta! Živeli! Novomeška Čitalnica.

Slatina. — Slava našemu učenjaku! Živeli vsi navzočni!

Učitelji Križevski, Kostivniški in drugi narodnjaki.

Bovec. — Slava največjemu slavistu! Simon Gregorčič, Ivančič, Kragelj, Kravanja.

Mozirje. — Savinjski Sokol kliče slavnemu slovenskemu duševnemu junaku dru. vitezu Miklošiču, ki je ponos in slavni izgled vztrajnosti svojemu narodu, svitlej zvezdi na polji vede in duševnega napredovanja, izrednemu velikanu, zmagačemu jezikove svete, gromovit: Na zdravje!

Josip Lipold.

Maribor. — Velikanu učenosti, Kroesu slovenske vede, mojsterskemu učitelju in očetovskemu dobrotniku učencev kliče: „tisočero slavo“ in „mnogaja leta“! večno hvaležni učenec in častitelj Majciger.

Tolmin. — Prvaku slovenskih učenjakov kliče: slava! Šestorica Tolminskih učiteljev.

Zell am See. — Slavnemu slavistu slava! Josip Lendovšek.

Radgona. — Obžalujem, da ne morem biti navzoč. Slava Miklošiču! Srčni pozdrav vsem zbranim! Borovenjak, župnik.

Sofija. — Zbranim bratom slovenskim na današnji svečanosti slava! Prvemu slavistu slava! Njegova slava, vaša slava, a vaša slavjanska. Živio slovenski narod! Živio veleslavni mu sin! I pod Balkanom se razlega: Slavimo slavnih Slavov slavo! Slavjanska Beseda: Bezenšek.

Trst. — Neizmerni odkrije se zaklad slovenske besede, Miklošič tvoje ime v slavi nesmrtnej blišči! Cegnar, Vekoslav Vavpotič, Žvab, Jereb, Ukmar, Gregorač, Kavčič, Pogorelec, Šimek.

Škofja Loka. — Slava čestilcem učenosti! Živio naš veleum Miklošič!

Narodna Čitalnica v Škofji Loki.

Špital. — Izpod snežnih planin Korotana vzkliknem čestiteljem stožernika vseslovenskega, učitelja nade polne mladeži, zbranim v slovenske domovini, v naročji mile matere prirode: živeli! da bode mileje sijalo nam solnce!

Hrašovec, okrajni sodnik v Špitalu.

Šmarije pri Jelšah. — Navzočnim čestiteljem viteza Miklošiča, dike slavjanskih ved, gromoviti: živio in slava!

Rodoljubi v Šmariji pri Jelšah.

Gorica. — Diki slovenskega naroda, prvaku slovenske vede, čestita k sedemdesetletnici Slovenska Čitalnica Goriška.

Metlika. — Slava prvaku slavistov! Bog ga poživi še mnogo let v prid Slovincem in Slovanom sploh! Čitalnica Metliška.

Postojina. — Notranjci v Postojini zbrani srčno čestitamo. Za odbor: dr. Šterbenec.

Velikovec. — Miklošič bodi nam uzor neumornega delovanja v prid mile nam domovine. Njej posvetimo svoje duševne sile, delujmo neprestano in složno, in vslogi nam zlata prihodnost cvete. Slava, tisočera slava Miklošiču! Slava njegovim čestilcem! Hočevan, Podobnik.

Mozirje. — Slava tebi, kinč slovenski!

Blaž, Sigl, Lipold, Laykauf, Konečnik, Kranjc, dijaki.

Mozirje. — Slovenski veleum stoječ na vzvišenem mestu učenosti in prosvete, častit in občudovan, slavni vitez Miklošič naj sveti sorojakom na veke! Čitalnica Mozirska: Radoslav Škoflek, predsednik.

Šmarije pri Jelšah. — Še mnogo let nam Bog ohrani neutrudljivega pospešitelja slovenskih ved in prvega učenjaka našega naroda! Slava! Rodoljubi okraja Šmarijskega pri Jelšah.

Ljubljana. — Učenjaku slovenske filologije slava! Slava njegovim častiteljem! Predika, Orešec, Rajm. Čuček.

Postojina. — Pri slavnosti v Postojini zbrani Ljubljanski „Sokol“ kliče vsem častiteljem Miklošičevim: Na zdravje! Valentinčič, starosta.

Bovec. — Gromoviti živio velikemu slavljencu! Bovška Čitalnica.

Karlovac. — Prvomu jezikoslovcu, napose slavistu i njegovim štovateljem urnebesni: živio! Profesorja: Podgoršek, Vamberger.

(Konec prih.)

Položaj v Hrvatskeji

postaje dan na dan ozbilnej, izjemno stanje je pred vrati. General konjice, baron Ramberg, odposlan je v Zagreb kot kraljevi komisar, da izvaja ukrepe

ministerskega sveta, da zopet napravi mir in red v deželi. Prestalo bode za nekoliko časa konstitucionalno življenje, kako dolgo, kdo to ve? „Agrar-Zeitung“ obrača se v predzadnji številki do vseh merodajnih rodoljubov, naj sodelujejo, da bode kraljevi komisar čim prej tem bolj odvišen. Še le potem bode čas kritikovati, kako se je proti Hrvatoma postopalo in presojevati, v koliko je bilo postopanje zakonito in umestno.

Omenjeni časopis poroča na dalje, da po predvčeraj zjutraj mu došli poročili gibanje in upor v Zagorji narašča. V Bednji prišlo je do sukoba in pol eskadrona konjikov moralo se je pred razjarjenimi kmeti umakniti po cesti proti Varaždinu, kjer so se združili z drugo polovico eskadrona, prišedšo iz Ivanca. Tudi pol kompanije pehote napali so kmetje v Budnji, na obeh straneh je bilo več mrtvih in ranjenih. Došla so tudi vznemirjajoča poročila iz Krapinskih Toplic, kjer so se sprli kmetje z žandarji in je jeden kmet mrtev, več pa ranjenih obležalo. Naposled morali so se žandarji vendar umakniti in dobili so vojake na pomoč, da so razpodili kmete. Iz Desenice in Kraljevca poročajo se tudi izgredi proti oblastim. Položaj je jako težaven.

V Bednji ponavljali so se izgredi. Ljudstvo s koli in gnojnimi vilami oboroženo, zahtevalo je od vladnega komisarja, dvornega svetnika Utješinovića, da se odstranijo husarji. Glavni uzrok tej zahtevi je pomanjkanje krme, poleg tega pa tudi barbarično odvedenje ujetih kmetov iz Stubice v Bistrico, kakor tudi to, da so husarji sami Magjari. Da je ljudstvo zlasti proti husarjem razvneto, kažejo dogodki v Ivanci. Tam se je nabrala velika množica ter zabranjevala, da se ob 6. uri zjutraj došlim husarjem izroči že pripravljeni zajutrek. Ker je množica vedno bolj naraščala in se vedno bolj pretilno obnašala, odšli so husarji po cesti proti Bednji. Uporno gibanje zavzima čim dalje tem širše kroge. Tudi v Jaski in Samoboru vre, osobito mej kmetiskim prebivalstvom. Trgovcu Brücknerju v Samoboru pobili so okna samo zaradi tega, ker je v svoje varstvo zaprosil in tudi dobil šest husarjev v hišo.

Ker nam nedostaje drugih poročil, naj priobčimo še, kar v tej zadevi poroča „N. Fr. Pr.“, katerej se piše iz Zagreba v 5. dan septembra sledeče:

„Uporno gibanje po Zagorji se širi na jako nevaren način. Danes po noči došla je semkaj depeša vladnega komisarja Utješinovića, v kateri prosi, da se brzo odpošlje poldrugi batalijon pomožne vojske; le-ta se je s pripreženimi vozmi vred že odkazala. V Sopotu vrgli so uporniki nazaj žandarmerijo in vojake, pri čemer je bilo na obeh straneh mrtvih in mnogo ranjenih. V Ivanci potisnili so ven husarje, dočim so prijazno vzprejeli kompanijo domačega polka. V Nagy-Taboru ob štajerski meji se zbira mnogo ljudstva ter se v Podčetrtku boje, da se upor ne razširi čez mejo. Razven tega se je uporno gibanje zopet oživilo v Bednji, pri Sv. Križu in v Krapinskih Toplicah.

Sila in beda prebivalstva je tako velika, da morajo koprive kuhati, ako si hoté potolažiti glad; in vzlic temu je bilo še le pred šestimi dnevi v ta kraj poslanih 36 davčnih eksekutorjev.“

V dan 6. septembra pa se piše istemu listu: „V proklamaciji kraljevega komisarja, izdane danes popoldne, opominjajo se najprej oblasti in uradniki, da z največjo točnostjo izpolnujejo svoje dolžnosti. Na dalje se v njej razvija naloga kraljevega komisarja, kateri mora napraviti zopet red, ubraniti daljnim nemirnim ter udeležencem dozdanih in eventualnih prihodnjih izgredov dati okusiti strogost postave. Na obeh tukajšnjih uradnih poslopih vzajemne vlade se bodo zopet razobesili grbi z nadpisoma v obojih jezicah, kateri so se bili pri pouličnih izgredih sneli, da se zopet restituira žaljeni ugled države in se z vidnim znamenjem dokaže, da se politična vprašanja ne dadé reševati s pouličnim nasilstvom; to se mora zgoditi po zato opravičenih faktorjih. Komisar nagovarja prebivalstvo k sodelovanju, da se izogne

sredstvom sile, katera bi moral v slučaju potrebe brez prizanašanja upotrebljevati. Konečno se svari verjeti onim, ki širijo neresnično vest, da se hoče oškoditi jezik, narodnost ali pa ustavne pravice dežele. — Vsled naznanila o rastočih nemirih v Gorici odposlali so se danes ob jutranji zori na voze vojaki tjakaj.“

† Ivan Sergijevič Turgenjev.

4. dan t. m. umrl je v Bougivalu pri Parizu slavni romanopisec Ivan Turgenjev, porojen 1818. l. v Orelskeje guberniji. Pokojnik bil je najslavnejši in menda tudi najplodovitejši pisatelj ruski, in brezdvojbeno izmed najznamenitejših pesnikov in pripovedovalcev sedanje dobe. V svetovni literaturi bode njegovo ime blestelo poleg največjih veleumov; Rusija obžaluje ob njegovi smrti izgubo genijalnega pisatelja in uzornega rodoljuba. Njegova mnogobrojna dela predstavljena so v vse evropske jezike, in mnogo so Turgenjeva duhoviti spisi pripomogli, da so se razgnali krivi in nejasni nazori o Rusiji, da je evropsko občinstvo začelo segati po slovanskih leposlovnih proizvodih.

Njegovih del številko je veliko. Na slovenski jezik preložen je „Dim“, „Nov“, „Pomladanski valovi“, „Lovčevi zapiski“, (katere je letos izdala „Matica Slovenska“), „Asja“ in „Klara Milič“, katero smo v podlistku priobčili. Razen teh se kot najboljše navajajo še: „Paraša“ (1843), „Liza“, „Vera“, „Gjema“, „Marijana“ itd.

Na pokojnega Turgenjeva sme ponosen biti vsak Slovan, kajti v svojih umotvorih pokazal je, koliko silo, koliko originalnosti ima genij slovanski, da se naše pleme sme po vsej pravici v spored postaviti vsem narodom Evrope.

Večen mu spomin!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 7. septembra.

Predvčeraj se je kraljevi komisar za Hrvatsko, general konjice Ramberg podal v Zagreb. Včeraj pa ste se v Pešti in Zagrebu objavili cesarjevi ročni pismi, s katerima se grof Pejačević odstavljata banstvu ter najvišja civilna in vojaška oblast v Hrvatskeje izroča generalu Rambergu. — Ti pismi sloveti: „Ljubi grof Pejačević! Vsled Vaše zopetne prošnje, predložene Mi po Mojem ogerskem ministru-prvomestniku ter z ozirom na Mojo odločbo s 24. avgusta, s katero sem vzprejel Vašo ostavko od službe bana Hrvatske, Slavonije in Dalmacije, odstavljam Vas s tem definitivno od vodstva v rečeni odločbi omenjenih opravil, kakor tudi od kraljevskega komisarijata za Krajino, spojeno l. 1881. s Hrvatsko in Slavonijo. Podpisala: Fran Josip, Koloman pl. Tisza.“ — „Ljubi baron Ramberg! V izpeljavo vsled dogodkov v Hrvatskeji, Slavoniji in s tema deželama spojenej Krajini potrebnih naredeb, kakor tudi za provizorično vodstvo administracije in deželne vlade sploh do onega časa, ko se bode zopet namestil novi ban, imenujem Vas po nasvetu mojega ogerskega ministra-prvomestnika Svojim kraljevim komisarjem za Hrvatsko in Slavonijo in s tema deželama l. 1881 spojeno Krajino. Eventualno na dalje potrebne instrukcije zadobite od Mojega ogerskega ministra-prvomestnika. Podpisala: Fran Josip, Koloman pl. Tisza.“ — Ob enem z banom odstavili se bodo baje tudi vsi trije sekcijiski načelniki, v prvi vrsti Živković, duševna glava narodni stranki. Ako je res, da se generalu Rambergu doda civilni adlatu v osebi septemvira Bayera, bi to kazalo, da je provizorij namenjen za dlje časa, da se torej za zdaj še nikakor ne misli na imenovanje novega bana.

Na Ogerskem nečejo protižidovski izgredi ponehati vzlic obsednemu stanu in vojaškim naredbam. Vedno prihajajo še v Pešto iz dežele posamična poročila o izgredih proti židom. Hujšači govoré kmetom, da je obseden stan le komedija, katero je morala vlada napraviti židom na ljubo. Zadnji nemiri so bili v Szigetvaru in Ščavnici; potem v Lugosu, Nagy-Kostolany, v Veszprimu. Nadžupan Gräff je poročil občinskemu predstojniku v Nyiregyhaza, kjer se židom vsako noč pobijajo okna, da bode trg napolnil z vojaki, ako načelnik ne bode skrbel za red; vsled tega se je ondu ustanovila „meščanska straža“, ki bode vzdrževala red.

Vnanje države.

Organ srbskih radikalcev, „Samouprava“, nagovarjal je v številki od sobote ljudstvo, da naj poprime za orožje. Takoj se je sestalo ministerstvo v zborovanje, telegrafovalo kralju Milanu ter posvetovalo se, bi li v oigled takim revolucionarnim mislim trebalo obsednega stanu ali drugih strogih naredeb. V nedeljo večer pa se je ta nasvet zavrgel, ter samo dotični list „Samouprava“ zaplenil. — Radikalci so ponudili v novič liberalcem 15 sedežev. Ristić doslej še ni odgovoril, pa se je nadejati, da bode ponudbo vzprejel. Volitve v Zajčaru in Užici izpale so radikalcem ugodno, druge pa so povsod zmagali „naprednjaki“. Ristićeva stranka je baje zelo poparjena, izprevidevša, da ima malo privržencev v deželi ter da odvisi povsem od dobre volje radikalcev.

Vsi veliki listi ruski izšli so povodom smrti Ivana Sergijeviča Turgenjeva v žalnej obliki ter soglasno omenjajo na uvodnem mestu njegove slostvene in politične zasluge. Listi obžalujejo njegovo smrt kot občno izgubo za državo, kajti rusku narodu ni umrl samo najljubši pisatelj, nego njegov odgojitelj, kateri mu je predočeval in razlagal njegove lastne misli. V Turgenjevu umrl je Rusiji jeden najblažjih državljanov, čegar ljubezen do svojega ljudstva in vera v občno človeško misijo tega ljudstva ste bile nerazrušljive. Turgenjevovo truplo se bode po njegove lastne naročbi prepeljalo v Peterburg ter pokopalo zraven groba kritikarja in prijatelja Belinskega. — Boravek cara in carice v Kodanji bode trajal blizu mesec dni. Po povratku carjevem pričakuje se mnogo sprememb v osebi, nekatere celo principijalnega pomena.

Manifest bolgarskega kneza naznanja, da je knez v doseg trajnega stauja sklenil ustanoviti poseben komisijon, ki bode imel nalog, s sodelovanjem ministrov izdelati novo ustavo, katera se bode potem v odobrenje predložila posebnemu zboru. — Dopisnik iz Sredca toži v „Tribüni“ o invaziji židov v Bolgarijo, katera bode v nekoliko letih, ako pojde tako naprej, postala druga Rumunija ali celo Palestina. Španski židovi, že več stoletij ondu naseljeni, neso nevarni; a kadar dojdejo civilizirani židje in se pomešajo z njimi, tedaj naj se pa le gleda, kako se jih otrese. Iz domačega spora imajo le tujci, v prvi vrsti židi, dobiček; torej bi bilo iskreno želeti, da se duhovi v Bolgariji pomirijo ter da se dožene odkritosrečna sprava obeh velikih strank liberalcev in konservativcev.

Rumunski minister-prvomestnik Joan Bratiano, dospel je v torek na Dunaj, kjer ga je vzprejel rumunski poslanik pl. Carp. Kmalu po prihodu obiskal je s Carpom vred ministra vnanjih stvari Kalnoky-ja ter bode danes ali jutri potoval v Gastein, kjer biva zdaj knez Bismarck. To potovanje nekoliko podpira trditve, da je kralj Karol v Berlinu in na Dunaji napotil sporazumljenje ter naslon Rumunije na obe srednjeevropski velevlasti.

Dopisi.

Iz Gorice, 3. septembra. [Izv. dop.] (Pogreb grofa Chambord-a v Gorici.) Danes ob 9. uri pričel se je iz Goriškega kolodvora sprevod grofa Chambord-a k večnemu počitku na Kostanjevico. Pogreb je bil res kraljevski, kakeršnega ni še videla Gorica.

Že par dni kazalo je naše prijazno mesto nenavadno lice; vsakdo je takoj razvidel, da se mesto pripravlja na nekaj nenavadnega. V mestu srečavajo se tujci, katerim se že od daleč pozna, da so tu nenavadni gostje. Vsak nov vlak pripeljal je še zmiraj novih in toliko, da so vlaki imeli mnogo zamude. Po hotelih so vse sobe oddane, po krčmah je povsod jako živahno življenje. Na cesti od kolodvora v mesto in po mestu, koder se je sprevod pomikal, postavljena so visoka praporišča, raz katera vihrajo črne zastave. Ulice, koder ide sprevod, so vse s črnimi ali črno-belimi platnom preprežene, iznad plinovih svetilnic, ki so bile mej pogrebom prižgane, vihrajo črno-beli trakovi. Stolna cerkev in cerkev na Kostanjevici sta popolnoma črno prevlečeni; sredi stolne cerkve je pa napravljen visok mrtvaški oder, na katerega so položili truplo ranjcega grofa; na stotine sveč in grbov zaljša oder. Tudi kolodvor, kamor so danes ob 8. uri rakev pripeljali, je bil dostojno opravljen. Soba I. reda je bila povse črno preprežena, uhod in izhod sta bila s črnimi preprogami in grbi tapecirana.

Dalje v prilogi.

Kmalu po 9. uri, ko je došel vlak iz Dunaja, kateri je pripeljal namesto napovedanega cesarjevega brata kneza Thurn-Taxis-a kot zastopnika Nj. Veličanstva, pričel se je sprevod proti stolni cerkvi pomikati. Vojaki so napravili špalir od kolodvora do stolne cerkve. Sprevod se je vrstil v sledečem redu: Križ, za njim veteranska godba in jeden oddelek veteranov, 24 črno opravljenih siromakov, siromašnica, sirotišče, zavod gluhonemov, vojaška godba, zastopstvo ljudskih šol in otročjih vrtov, italijansko podporno društvo, različne bratovščine, mestna godba, duhovščina, na čelu jej gospod knezoškof dr. Alojzij Zorn, kateri je nalašč h pogrebu v Gorico prišel. Za njimi konjik in voz, v katerim je bil red sv. duha, zadnji te vrste, kateri se mora po redovnih pravilih voziti in ne nositi. Na krasnem mrtvaškem vozu, pred katerega je bilo upreženih šest navlašč za ta žalostni slučaj nakupljenih, črno ogrnjenih konj, ležala je rakev s črnim mrtvaškim prtom pokrita. Za rakvijo korakal je knez Thurn-Taxis, kateri je prišel namesto nadvojvode Ludovika Viktorja, za njim zastopniki družih držav; njim so sledile francoske deputacije, Tržaški namestnik, tajni sovetoiki, višji oficirji, mestni župan in mestni zastop, okrajno glavarstvo, različni uradi in nad 2000 Francozov s zastavami, venci, lilijami itd. Sprevod je sklenil zopet oddelek veteranov, kateremu je sledila še cela vrsta voz. Pred Francozi je bil velik voz, obložen z najkrasnejšimi venci.

Okolu 10. ure došel je sprevod v veliko cerkev, kjer je bral gosp. knezoškof sv. mašo in na to opravil navadne molitve po mrtvih. Uhod v cerkev dovoljen je bil le onim, kateri so se spreveda udeležili in takim, kateri so dobili od županstva dovoljenje. Pri vsem tem je bila cerkev tako natlačena, da dosti pogrebcev ni moglo v cerkev. V cerkvi je ostala rakev do 5. ure popoldne, mej tem časom je bil uhod v cerkev prost. V enakem redu so spremili po 5. uri truplo ranjkega grofa do frančiškanskega samostana na Kostanjevici, kjer ostanejo do 4. t. m. francoski duhovniki, katerih je bilo lepo število tukaj; opravljali bodo molitve vso noč. Še le jutraj po sv. maši prenesejo rakev v „žerf“ pod velikim altarjem, katerega so v zadnjem času razširili in popravili. Na levi strani v onem žerfu nahajajo se rakeve kralja Karola X., njegovega sina vojvode Angoulemeškega in njegove soproge, na desni pa je rakev vojvodinje Parmške, poleg pride še rakev ranjkega grofa Chamborda. Tam ostane tudi še prostor za soprogo blagega grofa.

Gorica se je resno potrudila, da je dostojno spremila k večnemu počitku blagega gospoda, po katerem je imelo mesto mnogo zaslužka, brezštevilno revežev pa zdatnih podpor. Jedni in drugi ga bodo zelo pogrešali. Naj počiva v miru!

Iz Zagreba. 6. septembra. Denašnji dan je v historiji političnega razvitka Hrvatske zelo važen, čeravno žalosten. Z denašnjim dnem, namreč 6. septembrom 1883. po Kristusovem rojstvu, stopamo v novo ero brezustavno, v ero vojaško. Ko se je pred 2 letoma vojaška Krajina združila s svojo materjo zemljo, smo se temu vsi veselili kot nedolžni otroci, kedar jim oče kaj lepega z božjega pota prinese. Ban grof Pejačević, čegar popularnost je že precej bila padla, slavil se je na vsa usta kot rodoljubni ban, ki je vojaško Krajino zopet združil s civilno Hrvatsko. Kdo bi si bil takrat mislil, da predno bodo krajiški narodni zastopniki stopili v deželni zbor, se bo civilna Hrvatska še poprej združila z nekdanjo vojaško!! Danes je zares tako. Vsa Hrvatska je danes vojaška Krajina. Na čelu jej je kr. poverjenik, zapovedujoči general baron Ramberg, in vsa uprava v vojaških rokah. Konstitucija tedaj z denašnjim dnem za Hrvatsko, toliko slavno kraljevino, preneha — na koliko časa, tega za zdaj nobena živa duša ne vé. Magjari nam po svojih časopisih poročajo, da je trajanje vojaške uprave le od nas zavisno: ako bomo mirni, ubogljivi, se nas bodo Magjarje že usmili ter kr. poverjenika od avtonomne uprave nazaj poklicali; če bomo pa le količkaj življenja pokazovali, ne bo o naše domače avtonomne uprave Bog ve koliko let ni duha ni sluha. Smo li in kako smo živi, mislijo naši „bratje Magjari“ naj bolj videti

tisti dan, ko se bodo zajednički grbi z magjarskimi napisi na finančno poslopje zopet in sicer slovesno pribijali.

Dan razobešenja magjarskih napisov bo pri nas dan slovesnega pogreba naše ustave, ki bode — kakor se nadejamo — prav gotovo z velikim sijajem kmalu zopet iz groba ustala. V tej nadi bo hrvatski narod tisti trenutek, ko bo magjarske napise zopet dobil, to nepostavnost pasivno sprejel in bode čakal, dokler mu sine solnce boljše bodočnosti — Konstatovati mi je, da hrvatski narod nikdar ni bil tako složen, kakor je zdaj. V tem hipu je na Hrvatskem le jedna stranka in sicer stranka neodvisna — narodna. O Magjaronih ni duha ni sluha. V tacem političnem položaji pač ne bo mogoče dolgo vzdržati sedanjo žalostno situvacijo, katera bo prav gotovo v prav kratkem času morebiti za zmirom prestala.

Danes tedaj prevzame kr. poverjenik general Ramberg vso upravo v svoje vojaške roke. In ravno danes se pa tudi začne zborovanje narodne (dozdaj vladine) stranke deželnega zbora. Privrelo je poslancev v to zborovanje iz vseh strani. Kaj bodo počeli, kaj bodo sklenili in bodo li sploh kaj skleniti smeli, se še ne vé. (Zborovanje mej tem prepovedano. Uredn.) Vladina stranka vso odgovornost današnjih naših žalostnih političnih razmer na sebi nosi in prav, popolnoma prav je, da svoje dosedanje postopanje obžaluje. Ko se je v deželnem zboru v interpelacijah iz raznih strani naglašala protipostavnost v raznih formah, ko se je jasno in glasno s prstom pokazalo na magjarsko postopanje, s katerim so v nagodbenej postavi §. 66. glede Reke ponaredili, na vse to se je vladina stranka skupaj z grofom Pejačevićem le aristokratsko posmehovala in, ko je baron Živković ustal in z nekoliko sofistiko branil magjarsko previdnost, modrost, magjarsko skrb in požrtvovanje za uhoge Hrvate, mu je vladina stranka zmirom v roke ploskala in njegove sofizme s svojim magjarskim „igen“ odobraval. Mislila je, da bo zmirom tako trajalo in da sijaj njegove vladanja nikoli potemniti ne more. Časi so preveč resnobni, da bi tej stranki zdaj vse njene pogrške očitali; dosti je, da je v pravem času uvidela svoj krivi pot in ga obžalovala. Priporočamo jej le stanovitnost, da jo ne bomo morali zopet zavračati z lastnimi njenimi besedami in izjavami, kakor smo zavračali nekatere, ki so znani septemberski manifest 1. 1869 podpisali in se potem na to neso več spominjati hoteli. — Iz dežele dobajajo vsaki dan prav žalostne vesti. Varaždinska in Zagorska okolica je vsa na nogah. Ako vprašaš kmeta, zakaj se „punta“, pravi: „Zato, da bo jedenkrat konec ali našemu življenju, ali pa magjarske sili. Mi nečemo — pravijo kmetje — da bo na našem grbu krona s potrjim križem; križ, to sveto znamenje naše vere, povsod ravno stoji; zakaj bi baš na naši kroni bil potrj? Magjari — dostavljajo kmetje — hočejo celo, da jim Hrvatje od svojih brk davek plačamo. Kdor nosi dolge brke, bo 5 gld. davka plačal, za manjše brke se bo plačalo 4 gold., in kdor nikakeršnih brk nema, bo tudi plačal 3 gold. davka na leto.“

Kdo je zatrosil te brezvestne laži mej ljudstvo, se ne vé. „Agrar Zeitung“ meni, da prihaja na sejme mnogo preoblečenih barantačev in mešetarjev, katerim ni mari kupčija in trgovina, temveč le hujskanje in ščuvanje. Kmet si ne da dopovedati, da vse to ni res; on je v zdvojnosti, dolžan na vse strani, zraven pa hude letine itd. Bodo li in na koliko časa bajoneti mogli mej tako mislečimi kmeti vzdržati mir, se bo kmalu videlo. Vsi razumno misleči rodoljubi so mnenja, da bi se morala situvacija hrvatske kraljevine proti Ogerske popraviti, nagodba revidirati, materijalno breme, katero je Ogerska Hrvatskej natovorila, olajšati. Vse to bi se pa moglo le v deželnem zboru popraviti in urediti, ki je pa, kakor veste, na nedoločen čas odgojen.

Z Dunaja 5. septembra. [Izv. dop.] Na Dunaji in v njega okolici ponavljajo se poslednji čas kar zaporedoma silni požari. Najhuji bil je zadnji nedeljo v IX. mestnem okraji, v tako imenovani Rossauerlande, ki je trajal celo popoldne, celo noč in še drugi dan. Zgorelo je več hiš in na

tisoče in tisoče sežnjev drv za kurjavo. Škode je baje najmenj 1 milijon forintov. Kako je požar nastal, se za gotovo še danes ne vé. Često se trdi, da je bilo podneteno.

Isto noč (od nedelje do ponedeljka) nastal je tudi požar pri južnem kolodvoru. Gorele so skladbe polne sená firme Abeles, Wetzler i. dr.

Nocojšnjo noč nastal je zopet strašen požar v Nussdorferlande, in sicer okolo 11. ure po noči. Zgorelo je zopet več tisoč sežnjev drv za kurjavo (lastnina grofov Falkenhayna in Thuna). Škode je baje 100 000 forintov. Ogenj je bil baje podneten od zločinske roke. In bivši teden je bil strašen požar v Matzleinsdorfu, ki je tudi prouzročil veliko škodo.

Razvidno je, da to neso slučajni požari, temveč zločinski. Izgredi so ponehali, in pred sodnijo vrši se ravno kar razprava o zadnjem velikem izgredu pred policijsko direkcijo.

Delavski in drugi revolucionarji ne mirujejo in, sodeč po silnih izgredih onkraj Litave proti židom, na Hrvatskem proti magjarskemu grbu in brezsrčnim eksekutorjem, a tukaj po ponavljajočih se delavskih nemirih in sedaj po požarih, rekel bi, da živimo skoro v času popolne anarhije.

Kaj nam prinese najbližnja bodočnost, nihče ne vé.

Veselje, ki je zavladało vsled veselega dogodka v cesarske obitelji, kali pa največ sovražno razmerje mej Magjari in Hrvati. Da stojé Hrvati na potu nagodbe in prava, potrjujejo razni trezni glasovi. Čeravno je za sedaj zmagala ogerska vlada, bode ta dogodjaj Tiszovo ministerstvo znatno omajal; govori se celo, da bo minister Szapary, ki je zraven Davida največ zakrivil hrvatske izgrede proti Magjarom, v kratkem moral odstopiti. Protivladne stranke na Magjarskem pripravljajo se na občni napad na Tiszovo ministerstvo in kdo vé, koliko življenja mu je še prisojenega. Predvčerajšnja konferenca, katerej je predsedoval cesar, odločila je, da se na Hrvatskem za nekaj časa suspenduje konstitucionalna vlada. Za kako dolgo, nihče ne vé. Pravijo, da bode to od Hrvatov odvisno. General kavalrije Ramberg, ki je bil tu, namenjen je za vladnega komisarja. Kakor žalostno je tako nadvladje, vender bode najbrž Hrvatom v korist, Magjarom pa v pogubo. Morda je ravno ta cesarjeva določba, ki je volila srednjo pot, narodna rešitev za Hrvate. Stranke se mej tem lahko zjedinijo, možje, ki so oklevali, postali bodo odločni, in ljudstvo bode, ker poučeno, prihodnjič lahko volilo, ker bode menda le jedna stranka v vsej Hrvatskej, namreč narodna. Če znamenja ne varajo, bodo prihodnjič Hrvati in Srbi na političnem polji bojevali skupen boj proti magjarskej preširnosti in krivičnosti.

Danes je svečan krst najmlajše nadvojvodinje v Laksenburg. Na Dunaji vihrajo nekatere cesarske in belgijske zastave, pa jih je prav malo. Morda radi tega, ker od davi dežuje.

Ravno sem zvedel, da je včeraj mešan v IX. mestnem okraji, Erndt, pod durmi svoje hiše našel pismo, v katerem se grozi, da bodo njemu, Trollmanu in c. kr. smodkarnici zanetena poslopja. Ti požigalci so pa še navrh poetični, kajti pismo končuje z verzom:

„Wir sind unser dreissig
Und brennen wird's fleissig.“

Iz Ptuja 6. septembra. [Izv. dop.] Brzjavil sem vam, da je nastal na naši meji „punt“. Takó to početje nazivlja ljudstvo. Že včeraj došla so nam poročila, da „ustaši“ napadajo v Bednji, Vinici, pri sv. Križi in v drugih na hrvatske meji ležečih selih — žide. Prijatelj iz Haloz pa mi piše: „Židovom na Višnici so sinoči vse potrli, razrušili, vino izpustili . . . danes se jih je pripeljal veliki voz k sv. Barbari, kjer jih rojak živi.“ Sinoči zatuli smo že ob 8 1/4. uri vojaškega rogu znamenje. Kaj to pomeni, povprašujemo drug drugega? Povedalo se nam je, da odrinejo vojaki v bližnje vasi k sv. Barbari in v Leskovec (v Halozah). Toda vojaki so prišli v prvo vas prepozno, kajti „ustaši“ so 2 uri pred vojaškim prihodom tamošnjemu židovu potrli okna, vrata, poškodovali streho in Bog si ga vedi, kaj še

vse. Temu se baje ne bi bilo nič zgodilo, ko bi ne bil svoje iz Hrvatskega pribegle rojake prenočil.

Kakor čujem, dobimo jutri celi polk vojakov. Tudi naše ljudstvo je hudo razburjeno in sicer zunaj in tudi v mestu samem, kajti v tem smo vsi jedini, bodi nemškutar ali Slovenec, da tako ne zamore in ne sme dalje iti. Zaduja „Wachterca“ je prinesla — oprostite, da se tako izrazim — izvrsten dopis od tu, kateri prerešeta tukajšnja ekonomična vprašanja. Iz tega dopisa se jasno razvidi, da so postali dozdanji ljubljenci naših mestnih očetov — židje — neprebavljivi, kajti v teku zadnjih let privleklo se jih je toliko v naše mesto, da jih bode v kratkem več nego nas drugih. Vsled tega nastala je pri nas neizmerna draginja, mesto vidno propada, kajti nikdo se ne naseli v naše mesto. Židovi napravili so si daleč okolu mesta proti vzhodu, zahodu itd. „ekspoziture“; pobero že zunaj vse, na trgu se dobi le še kaka zelenjava, pri židovu pa moramo kupovati smrdljiva jajca.

Ni treba biti protivnik židom, — akopram bi mi Slovenci iz političnega stališča biti morali — kajti nekaj ljudij take baže ne škoduje zavoljo konkurence; ali tako početje, tako ravnanje, kakor je postalo zadaja leta, je neznosno in — nesramno. Našim mestnim očetom pa priporočamo, da v tej zadevi kaj storé, ako hočejo rešiti naše mesto gmotnega pogina, kajti bati se je, da izprevidijo to tačas, ko bode že prepozno.

Ravnokar pripeljali so 8 „puntarjev“ k našej kazenskej sodnji, in sicer samih Hrvatov.

Iz Slapa 6. septembra. [Izv. dop.] (Na deželni vino- in sadjerejski šoli na Slapu) je bil v sredo 5. septembra izpit za učitelje, ki so se letos udeležili takozvanega učiteljskega kursa. Bilo jih je 15 s Kranjskega, jeden pa s Primorskega (iz Sežane). Od deželnega odbora je prišel k izpitu g. dr. Vošnjak. Učitelji so bili izprašani iz vinstva, sadjereje, kmetijstva in zelenjarstva, ter so dokazali, da so se v razmerno kratkem času teoretično in praktično v teh strokah dobro izurili. Po končanem izpitu je g. dr. Vošnjak učiteljem na srce polagal, naj vzbujajo s svojimi nasveti in z vzgledi lepo urejenih šolskih vrtov kmetško ljudstvo do napredovanja v gospodarstvu; gg. vodji R. Dolencu in adjunktju Lenarčiču pa je v imenu deželnega odbora izrekel zahvalo za njuni veliki trud, ter jima čestital k dobremu uspehu. V imenu učiteljev je gosp. Koncilijski izjavil najtoplejšo zahvalo g. vodji in adjunktju. S petjem cesarske himne se je končal oficijalni del, sledil pa je potem skupni obed, pri in po katerem so učitelji se izkazali prave mojstre pevce, dokler ni bila ura ločitve. Letošnji kurs ostane gotovo vsem v najprijetnejšem spominu.

Na Igu 4. septembra [Izviren dopis.] Danes je bila pri nas občinska volitev; županom bil je izvoljen Janez Šenk, za svetovalce: Jakob Mirt, Alojz Minati in Janez Virant, vsi posestniki v Studencu.

Neka stranka hotela je bolj ponižnega moža na županovi stol posaditi, kajti sedanji jej je pre-strog in za olepšanje Studenca neki premalo unet. a spodletelo jej je, ker Izanec sedanjega župana dobro pozna, da je zato mesto sposoben in pa da ima srce za blagor svoje občine. Ponižnim bil bi pa že vender le čas izprevideti, da se Izancem s tem ne koristi, ako se zvonik vsako leto z drugo barvo pleska; vprašali bi pač te može, kje so videli, da se lepa bakrena streha prepleskava z grampovo rujavo barvo? — Torej živeli zavedni volilci, ki ste izročili županstvo značajnim možem!

Domače stvari.

— (Konfiskacija.) Včerašnjjo številko našega lista zaplenilo je c. kr. državno pravdnništvo zaradi domače stvari, v katerej smo poročali o ugovornej obravnavi „Slovenskega Naroda“ proti zadnji konfiskaciji. Ugovorna obravnavna bila je brezuspešna, konfiskacija se je potrdila.

— (Bakljada in serenada.) Društvo „Sokol“ in pevski zbor Čitalnice Ljubljanske priredila sta predinoči ob 1/9. uri, povodom krsta novorojene nadvojvodinje, na Turjaškem trgu pred stanovanjem gosp. dež. predsednika bakljado in serenado. Peli so se trije zbori: Cesarska himna, Nedvčdova „Zvezda“ in Vilharjeva „Slavnostna kantata“, vsi trije zbori izvrstno in z velikim efektom, zlasti dopadal je tenor-solo gosp. Medena in bariton-solo gosp. Puciharja. Vmes svirala je jako precizno vojaška godba 7. pošpolka baron Dahlen. Mnogobrojno občinstvo je zlasti koncem „Cesarske himne“ z burnimi živio-klici izražalo svojo lojalnost.

— (Grad Goričane), kjer sedaj prebiva mil. gosp. knezoškof dr. Pogačar, je bil v sredo večer okrog devetih, ravno ko je mimo drdral gorenjski vlak, z bengaličnim ognjem čarobno razsvitljen. Priliko je menda dal veseli dogodek v cesarskej rodovini: krst nadvojvodinje Elizabete.

— (Deželni odbor kranjski) bo dežel-nemu zboru predložil načrt postave, s katerim se ima spremeniti volilni red za deželni zbor tako, da bo v soglasji z volilnim redom za državni zbor. Glavne spremembe tičejo se volilne pravice, katero naj bi imel vsak, kdor vsaj pet goldinarjev davka plačuje, in volitve v mestnih skupinah, ki se bodo vršile, kakor za državni zbor, v vsacem mestu in trgu doma.

— (Gosp. župan Grasselli) udeleži se vsled povabila župana Dunajskega slavnosti dvestoletnice, katero priredi mestni zastop v spomin srečne rešitve mesta Dunaja pred oblegajočimi Turki. V prvi vrsti pa se udeleži v 12. dan t. m. slavnosti, ko se bode uzidal zadnji kamen pri novi krasni mestni hiši (rathhaus).

— (Mil. knezoškof g. dr. Pogačar) podaril je čebelarstvu in sadjerejskemu društvu za Kranjsko, čegar častni član je, 25 gld.

— (Izpred sodnije.) Včera vršila se je obravnavna zaradi znanih škandalov v poznej noči pred gostilnico „pri južnem kolodvoru“. Gosp. Pavel Achtschin bil je obsojen na pet dni zapora, g. Alexander Mallitsch na 15 gld. globe, Konškov sin pa je bil zatožbe zlobnega poškodovanja tujega imetka oproščen. Sodil je c. kr. adjunkt Fr. Čuček. Zatožencev ni bilo navzočnih pri obravnavi. — Zadnji teden pa so bili od magistratnega svetnika g. Perone obsojeni zaradi motenja ponočnega miru g. Pavel Achtschin na dvajset goldinarjev, g. Alexander Mallitsch na deset in znani dopisnik Dunajskim židovskim listom g. Karel Konschegg na deset goldinarjev globe.

— („Edinost“) je v svojih zadnjih dveh številkah zaradi naših dopisov iz Trsta strastno vzkipe-la. Ni nas volja pri sedanjaj razburjenosti spuščati se v neplodno polemiko, le to drznemo se vprašati: Ako so bili omenjeni dopisi (ali vsaj jeden izmej njih) res iz „Edinosti“ prepisani, čemu se potem tako srdito zaganja v ta „sad svojega telesa“? V ostalem pa konstatujemo, da imajo v Trstu bogato zbirko psov, n. pr.: „podla duša, hudobni obrekovalec, brigante della penna, duševni izmetek, duševni kretin, obrekovalec, laž, obrekovanje najnižje stopnje, Ksantipin značaj itd.“ — Bis! Patent pa naj hitro vzamó za take napade, „kateri so škampirani s pečatom slepe strasti in osebnega mrzenja“. To je vsaj nova figura!

— („Ljubljanskega Sokola“ starosti) došlo je naslednje pismo: „Vaše Blagorodje! Blagovolite naznaniti presrečno zahvalo „Ljubljanskemu Sokolu“, katerega deputacija se je udeležila Miklošičeve slavnosti 2. septembra v Ljutomeru in v odlični meri pripomogla k sijajnemu uspehu!

Z odličnim spoštovanjem

v imenu odbora:

Anton Šlamberger,
c. kr. notar.

V Ljutomeru 6. septembra 1883.“

— (Vojaške vaje) in manevri v okolici Ljubljanskej so se predvčeraj mahoma ustavili. Po noči in danes dopoldne ostavila je večina vojakov Ljubljano. 17. pošpolka 1., 3. in 4. batalijon odri-nili so na Ptuj, kjer dobe nadaljna povelja. 97. peš-

polk odrinil je v Pulj, 7. pošpolk (baron Dahlen) pa v Celovec; to pa zaradi tega, da se v dotičnih tamošnjih zalogah preskrbita z vsemi potrebščinami, zlasti pa s strelivom, ker imata oba omenjena, kakor tudi 53. pošpolk (v Gorici) povelje, biti pripravljenim za odhod. Reserviste, ki so prišli k vaju, so pridržali in morali bodo opravljati vojno službo. Kako dolgo, se ne ve. Poprej jako živahno mesto postalo je precej prazno, ker nemamo nobene godbe in prav malo vojakov.

— (Premeščenje.) G. Fran Kodrič, c. kr. okrajni sodnik v Cerknem, prestavljen je na lastno prošnjo v Tolmin.

— (Imenovanje) G. Viktor Haslinger, c. kr. pristav v Slovenjem Gradci, imenovan je okrajnim sodnikom v Kotočah na Koroškem.

— („Slovenski čebelar in sadjerejec“) bode naslov novemu listu, ki začne tekom tega meseca izhajati kot glasilo čebelarskega in sadjerejskega društva za Kranjsko.

— („Vrtec časopis s podobami za slovensko mladino“) ima za mesec september naslednjo vsebino: 1. Mlademu prijatelju; pesen, zložil F. Krek; — 2. Hvaležni rejenec, povest; — 3. Roža, pesen, zložil D. Purgaj; — 4. Žalosten konec hudobnega otroka; povest s podobo, spis. Lj. T. — 5. Cesarjeva mati — kuma, povest; — 6. Karlovi vari na Českem (s podobo); — 7. Katera cvetica je najkrasnejša? povest; — 8. Očetov god, povest; — 9. Lokvanj, prirodopisen spis s podobo; — 10. Rastline; — 11. Razne stvari; drobtine; kratkočasnice in slovstvene stvari.

— (Obsojen) je bil pri mestnej delegiranej sodnji Ljubljanskej g. Vokalič, ki je neopravičeno dolžil odbor Ljubljanskega veteranskega društva, da nepošteno oskrbuje društveno premoženje, na 25 gl. globe ali pet dni zapora.

— (Kegljanje na dobitke) v korist bolnišnemu zakladu Ljubljanske požarne brambe priredilo se je na kegljišči gostilniškega vrta Auerjeve pivovarne. Kegljische in razsvetljavo prepustil je g. Auer brezplačno. Dobitki so lepi, prvi pet cekinov, zadnji jeden cekin. Serija (9 lučajev) velja 20 kr. Ker je namen blag, želeti je obilne udeležbe od strani občinstva.

— (Tatu), ki je ulomil v barake starinarjev in v loterijo na sv. Jakoba trgu, je policija že zasačila. Doma je iz Litije. Našli so pri njem mnogo „vetrihov“, ključev itd.

— (Voz za smeti) uvel je zadnje dni mestni magistrat. Ta voz se vozi ves dan po mestu in raznanja prihod z zvončkom. Smeti pobira brezplačno in vozi na mestno posestvo za konjačem, kjer se smeti porabijo za napravljane kompostne prsti, slednja pa za cvetlice pod Tivoli.

— (V mestnej klavnici) je bilo meseca avgusta 1883 pobitih 286 goved, 266 prašičev, 647 telet, 718 kostrunov in kozlov in 4 kozlički. Dva prašiča sta bila ikrasta, in sta se torej oddala konjaču.

— (Društvo veteranov v Idriji) pod vodstvom gosp. Hermannu dobi svojo novo zastavo, katera bode, kakor že naznanjeno, blagoslovljena jutri 8. dan t. m. in sicer, soditi po programu, posebno slovesno. Društvo le-tó bilo je poprej podruženo društvu Ljubljanskih veteranov, a pred dobrim letom postavilo se je na lastne noge in sedaj šteje članov že okolo 200. Visok pokrovitelj mu je presvetli cesar sam, a zastavi lepej bo milostiva kumica presvetla cesarica. Njegovo Veličanstvo podarilo je za društveno zastavo 100 gld., presvetla cesarica pa prekrasna trakova rudeče-bela, katera poleg cesarskega, idrijskomestnega ter kranjskega grba nosita še sledeče napise: „Elisabeth, Amalia, Eugenie den 8. September 1883 dem Militär-Veteranenvereine der k. k. Bergstadt Idria“. Visoko gospo kumico bode imela čast pri blagoslovljenji zastave namestovati soproga višjega rudniškega svetnika, gospa Novakova. —

— (Šaleška Čitalnica) obhaja obletnico svojega ustanovljenja dne 9. septembra ob 3. uri popoldne s sledečim dnevnim redom: 1. Sprejem in pozdrav „Šavinskega Sokola“; 2. Govor; 3. Petje

in godba; 4. Prosta zabava. K obilni udeležbi naj-
uljudneje vabi odbor.

— (Strela) ubila je predvčerajšem 5. t. m.
ob poludevetih jutraj v Skrilu nad Igom 2 lepa
vola, ki sta šla s paše in sta bila lastnina posestnika
Abčina.

— (Požar). V Mateni pri Igu je 4. t. m.
zvečer ob 7. uri goreti pričelo. Jedna hiša in 5
drukih kmetijskih poslopij, založenih in nadetih z
mnogovrstnimi poljskimi pridelki, je zgorelo. Dobro,
da so ljudje mahoma pristopili ter ogenj udušili, da
se ni bližnjih s slamo kritih poslopij prijel. Velika
sreča je tudi, da nikakršne sape bilo ni. Ko bi
burja ali jug potegnil, šla bi vsa vas. Čudno je to,
da sta lansko leto skorej baš osovrejš dve tretjini
druzega konca vasi zgoreli. Škoda je velika, zava-
rovani so le za male vsote.

— (Premiranje konj) vršilo se je v 3.
in 5. dan t. m. v Ribnici in Št. Jarneji. — V
Ribnici so bili odlikovani sledeči konjerejci: I. Za
kobile z žrebeti: Sigmund Matija iz Srednje
Vasi, s 7 zlati; Cvar Andrej iz Gorenje Vasi, s 5
zlati; Andolšek Ivan iz Žlebiča, s 4 zlati; Jaklič
Peter iz Huterhaiserja, s 3 zlati; Pogorelec Anton
z Bukovca, s srebrno svetinjo; Podboj Ivan iz
Ribnice, s srebrno svetinjo. — II. Za mlade
obrejene kobile: Oražem Fran iz Prigorice,
s 5 zlati; Lesar Jurij iz Horvače, s 4 zlati; Ko-
zina Ivan iz Sušja, s 3 zlati; Krešć Josip, župnik
v Strugah, s srebrno svetinjo. — III. Za jedno-
in dveletne kobile: Silc Anton iz Laz, z 2
zlatoma; Škrabec Ivan iz Horvače, z 2 zlatoma;
Jaklič Josip iz Stare Loke, z 2 zlatoma; Pelc
Ivan iz Ribnice, s srebrno svetinjo; Griol Lovro,
župnik pri Sv. Gregorji, s srebrno svetinjo; Bojc
Ivan iz Nemške Vasi, s srebrno svetinjo. — V Šent
Jarneji pa so bili dne 5. septembra odlikovani:
I. Za kobile z žrebeti; Vrtičič Fran iz Pri-
stave s 7 zlati; Dvornik Ivan s Krške Vasi, s 5
zlati; Majcen Ivan z Ivanjega Dola, s 4 zlati; Gričar
Jos. iz Malenc, s 3 zlati; vit. Fichtenau Toussaint,
graščak v Volavcah, s 3 zlati; Smerekar Anton iz
Radovelj, s srebrno svetinjo. — II. Za mlade
obrejene kobile: Fabijan Fran iz Spodnjega
Gradišča s 5 zlati; Krhin Fran iz Doblja, s 4 zlati;
Majcelj Anton iz Šent Jarneja, s srebrno svetinjo;
Tavčar Marija iz Šent Jarnej s srebrno svetinjo.
— III. Za jedno- in dveletne kobile: Smola
Anton, graščak iz Grma, z 2 zlatoma; Klančar Ivan
iz Šmarjete, z 2 zlatoma; Globivnik Josip iz Stare
Vasi, z 2 zlatoma; Grm Ivan, župnik v Škocijanu, s
srebrno svetinjo; Vidmar Anton iz Prapreč, s
srebrno svetinjo; Recelj Fran iz Prekopja, s
srebrno svetinjo.

K. k. Landes Gendarmerie-Comando Nr. 12.
ad Nr. 997.

An die löbliche Redaction der Zeitschrift
„Slovenski Narod“

in Laibach.

Unter Berufung auf §. 19 des Pressgesetzes
vom 17. Dezember 1862 ersuche ich nachstehende
Berichtigung in die zunächst erscheinende Nummer
der Zeitschrift „Slovenski Narod“ aufnehmen zu
wollen:

In der Nummer 172 der Zeitschrift „Slovenski
Narod“ vom 30. Juli 1883 wurde in einer Original-
correspondenz aus Gurkfeld ddo. 28. Juli 1883 das
Benehmen des k. k. Gendarmerie-Wachtmeisters
Wagner bei einem Brande einer abfälligen Kritik
unterzogen.

Laut Zuschrift der k. k. Bezirkshauptmann-
schaft Gurkfeld vom 10. August 1883 Z. 8336, als
Dienstbehörde der in ihrem Bereiche aufgestellten
k. k. Gendarmerie-Posten, war jedoch das Benehmen
des Wachtmeisters Wagner bei dem fraglichen Feuer
weder ein instructionswidriges, noch ein derartiges,
dass irgend jemand berechtigten Grund gehabt hätte,
dasselbe einer nachtheiligen Kritik zu unterziehen.

Laibach am 15. August 1883.

Gramposchich,
Major.

Slavno uredništvo!

Vsled prinešene novice v vašem častitem listu
od 22. t. m. št. 191 „Na Ljubljanskem Gradu“ v
oddelku: „domače stvari“, čutim se dolžnega ozi-
roma na §. 19. postave za tisk v poravnavo vašega
ravno omenjenega poročila za razglas sledečih vrstic
prositi:

„Da bi bilo zapovedalo oskrbnitvo c. kr. kaz-
nilnice na Ljubljanskem gradu, naj se cesarska pe-
sen pri božjej službi dne 18. t. m. le nemški poje
ni resnica, resnično je le, da se je zaukazalo to pe-
sen o godu in o rojstnem dnevi Nj. Veličanstva na-
šega presvitlega cesarja slovenski in nemški
peti in sicer iz tega uzroka, ker se v tukajšnji kaz-
nilnici več nemških kaznjencev nahaja — ne pa le
samo jeden in še ta protestant, kakor vaš list
omenja.“

„Zakaj se to povelje od odgovornega uradnika
ni spolnilo, dokazala bo te v tej reči že začeta disci-
plinarna obravnava.“

C. kr. oskrbnitvo kaznilnice v Ljubljani,
24. avgusta 1883.

Bernhauer, ravnatelj.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 5. septembra. Danes ob 1. uri
popoludne krstil je svečano knezo-nadškof dr.
Ganglbauer v gradu v Laksenburgu novorojeno
nadvojvodinjo. Presvitla cesarica bila je kumica.
Novorojena nadvojvodinja dobila je krstno ime:
Elizabeta, Marija, Henrijeta, Stefanija, Gizela.

Dunaj 6. septembra. „Wienerzeitung“:
Na podlagi po vodji pravosodnega ministerstva
stavljениh predlogov za pomiloščenje pomilostil
je cesar dvesto in dva obsojenca ali deloma
ali popolnem.

Zagreb 7. septembra. Danes opoludne
grb z magjarskim napisom tihoma iznenadeno
razobešen. Ulica se napolnjuje z ljudmi.

Zagreb 7. septembra. Grbi z dvojezič-
nimi napisi danes opoludne z asistenco oddelka
lovcev mej sviranjem godbe obešeni na finančno
poslopje, pred katero straže postavljene. Mesto
mirno.

Dunaj 7. sept. Povodom redarstvene
prepovedi ljudskih shodov nastale so po noči
demonstracije delavcev. Kljub prepovedi sešlo
se je nad sto delavcev v društvenem prostoru.
Izgrednike, ki so na stražo kamenje metali,
razgnali so kmalu vojaki in policija. Deset
oseb so prijeli.

„Wiener Zeitung“: Sklicuje se: deželni
zbor gališki v 15. dan, gorenje-avstrijski v
v 17. dan, moravski v 25. dan t. m., deželni
zbor Tržaški v 8. dan oktobra.

Dunaj 7. septembra. Za nedeljo name-
ravani izlet delavcev na Bisamberg prepovedan.

Budimpešta 6. septembra. Uradni list
objavlja kraljevi ročni pismi na Pejačevića in
na Ramberga-a. Prvi odpusča se definitivno z
banskega sedeža, slednji imenuje se kraljevim
komisarjem, da izvede potrebne naredbe in za-
časno vodi deželno vladu, dokler bode zopet
možno nastaviti bana.

London 7. septembra. „Standardu“ po-
roča se iz Hongkonga: Čuje se, da so bili
Francozi na novo tepeni pred Hanoi-om. Ne-
kaj francoskih vojnih ladij plulo je po reki
gori proti Sontay-u ter so streljale na utrjenja
črnih praporov. Po več ur trajajočej brezuspeš-
nej kanonadi morali so se umakniti nazaj, iz-
gubivši 12 mrtvih.

Novi York 5. septembra. Včeraj bil
velik vihar na obali Nove Anglije, ki je po-
škodoval mnogo ladij. Veliko ljudi je poginilo.
Pogreša se trideset ladij.

Narodno-gospodarske stvari.

Cesta čez Lužarje.

(Konec)

Zadnjih dvajset let so se o preložitvi ceste
čez Lužarje močno trudili okrajni cestni odbor

Velikolaški in nekateri lesni trgovci iz Ložkega,
Velikolaškega in Ribniškega okraja. Z združenimi
močmi okrajnega cestnega odbora in teh trgovcev
se je najprej pred štirimi leti preložila cesta čez
Veliko Slévíco. Slavni deželni odbor kranjski je
preložitvi Velikosleviške ceste dal iz deželnega za-
klada 2000 gld. podpore samo pod tem pogojem,
da okrajni cestni odbor Laški takoj prične de-
lati na to, da se preloži tudi cesta čez
Lužarje (dež. odb. razpis s 4. decembra 1871,
št. 6205). Po dovršenih osnovnih delih obeta deželni
odbor v tem razpisu deželno podporo cesti čez
Lužarje. Z razpisom s 7. decembra 1873, št. 4457
spet deželni odbor pozivlje okrajni cestni odbor
Velikolaški, da naj prične s tehničnimi pozvedbami,
kako bi se preložila cesta čez Lužarje, da naj dalje
predloži načrt in proračun ter da naj prosi podpore
iz deželnega zaklada.

Na to je okrajni cestni odbor Laški dal tra-
sirati novo cesto čez Lužarje, izdelati natančen načrt
ter sestaviti podroben proračun. Po tem načrtu bi
imela nova proga 1650 sežnjev dolgoti ter bi stala
okoli 7182 gld. Strmec novi cesti bi bil deloma
1 palec, deloma 3 1/2 in 4 1/2 palca na seženj, v tem
ko ima zdanja cesta po 20 do 24 palcev strmca
na seženj.

Vse te dokumente je okrajni cestni odbor
izročil dne 16. decembra 1881. slavnemu deželnemu
odboru, kateri je z razpisom s 10. januarja 1882
št. 7354 de 1881 odgovoril, da „unter dem Vorbe-
halte der dem nächst erfolgenden Beschlussfassung
über das vorgelegte Umlegungsprojekt nach vorge-
nommener Prüfung durch das hiesige Bauamt und
zwar erforderlichen Falls mittelst Vornahme eines
Lokalaugenscheines an Ort und Stelle“ — deželni
odbor rad dá cestnemu odboru 3000 gld. pod-
pore za to prepotrebno novo cesto, polovico kadar
se cesta prodere in fundira, polovico pa, kadar bode
zvršena cesta odobrena.

Da bi se cesta čez Lužarje prej začela delati,
izjavil je neki tukajšnji posestnik in trgovec okraj-
nemu cestnemu odboru Velikolaškemu, da mu hoče
on brez obrestij takoj posoditi od deželnega od-
bora obljubljenih 3000 gld. in da je pri volji tudi
ostale stroške za preložitev ceste zalagati pod tem
pogojem, da mu to posojilo o svojem času vrne de-
zelni zaklad v znesku 3000 gld., ostali znesek pa
c. kr. davčni urad v Vel. Laščah iz cestne priklade,
ki bi jo bilo za to cesto Velikolaškemu okraju pla-
čevati. Vrh tega je ravno tisti posestnik izjavil,
da hoče za preložitev nove ceste brez plačno pre-
pustiti ves svet, kolikor bi šlo nove ceste po nje-
govem zemljišči. Poleg tega so nekateri trgovci in
posestniki v Velikolaškem okraju za preložitev te
ceste radovoljno podpisali izdatne svote.

Vidi se iz tega, da je tako potrebna preložitev
ceste čez Lužarje od vseh strani zagotovljena, a
vender se z delom ne more pričeti, dokler slavni
deželni odbor predloženega mu načrta ne odobri in
namerovane nove črte na samem mestu in kraji ne
ogleda.

Preverjeni smo, da bi bil slavni deželni odbor
v svojem razpisu z dne 10. januarja 1882, št. 7354
de 1881 obljubljen konečno razsodbo o načrtu že
zdavnaj izrekel, ako bi ne bile prišle vmes nove
deželnozborske volitve, deželna slavaost o prihodu
cesarjevem itd. A zdaj je slavni deželni odbor po-
mlajen. Novi, delavni možje sedé v njem. Prosimo
ga zatorej iz vsega srca, naj vzame v svoje roke to
velevažno stvar, ter naj nadaljuje delo tam, kjer je
njegov prednik prestal. Prosimo ga pred vsem, naj
še letošnjo jesen pošlje gospoda deželnega inžen-
irja na Lužarje, da si ogleda namerovano preložitev
ter potem to že toliko let zavlačevano pa tako silno
potrebno stvar tako pospeši, da se bode vsaj pri-
hodnjo pomlad gotovo začelo prelaganje Lužar-
ske ceste. Ves Laški in Ribniški okraj — kaj pra-
vim — vsa zapadna Dolenjska in velik del Notranj-
ske bi hvalo vedela slavnemu deželnemu odboru,
ako bi to preimenitno stvar nujno, t. j. gotovo še
lotos rešil, da bi se delo spomladi moglo pričeti na
novej cesti, ki bi mnogo koristila vsej deželi, jako
pospeševala trgovino vse zadnje Dolenjske in No-
trantske, a največ dobička nosila voličem v Rib-
niškem, Laškem, Loškem in Logaškem okaji.
Od slavnega deželnega zbora pa pričakujemo, da
bode namerovane cesti obljubljen svoto 3000 gld.
še za nekaj povišal, saj je celo Ribniškemu cestnemu
odboru samo za vzdrževanje stare ceste pod Bon-
carjem dovolil že 2000 gld. podpore.

Na Karlovinci 31. avgusta 1883.

Fr. L.

Tujci:

dne 5. septembra.

Evropa: Viesole iz Trsta. — Sever iz Pulja. —
Loser iz Trsta.
Pri Slonu: Eitelberger iz Gradca. — Maetzer iz
Kočevja.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
5. sept.	7. zjutraj	729.25 mm.	+14.3° C	sl. jz.	dež.	25-60 mm.
	2. pop.	730.35 mm.	+17.8° C	sl. vzh.	obl.	dežja.
	9. zvečer	731.72 mm.	+12.8° C	sl. sev.	obl.	dežja.
6. sept.	7. zjutraj	731.19 mm.	+12.8° C	sl. vzh.	obl.	1.70 mm.
	2. pop.	734.85 mm.	+13.5° C	sl. jvz.	obl.	dežja.
	9. zvečer	734.26 mm.	+13.2° C	sl. vzh.	obl.	dežja.

Srednja temperatura obeh dnij je znašala +15.0° in +13.2°, za 1.0° in 2.6° pod normalom.

Tržne cene v Ljubljani

dné 7. septembra t. l.

	gld.	kr.
Pšenica, hektoliter	7	80
Rež,	5	4
Ječmen	4	6
Oves,	2	60
Ajda,	4	71
Proso,	5	4
Koruz,	5	60
Leča,	8	50
Grah,	8	50
Fižol,	10	—
Krompir, 100 kilogramov	2	90
Maslo, kilogram	—	94
Mast,	—	88
Špeh frišen	—	72
„ povojen,	—	78
Surovo maslo,	—	85
Jajca, jedno	2 1/2	8
Mleko, liter	—	—
Goveje meso, kilogram	—	60
Telečje	—	56
Svinjsko	—	58
Koštunovo	—	32
Kokoš	—	35
Golob	—	17
Seno, 100 kilogramov	1	96
Slama,	1	69
Drva, trda, 4 kv. metre	6	50
„ mehka, „	4	20

Dunajska borza

dné 7. septembra t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	77 gld.	85
Srebrna renta	78	30
Zlata renta	99	05
5% marenca renta.	92	90
Akcije narodne banke	235	—
Kreditne akcije	288	70
London	20	05
Srebro	—	—
Napol.	—	51 1/2
C. kr. cekini	—	67
Nemške marke	—	50
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	120
Državne srečke iz l. 1864.	100 gld.	168
4% avstr. zlata renta davka prosta.	99	25
Ogrska zlata renta 6%	118	80
„ „ 4%	86	30
„ papirna renta 5%	84	95

5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	104	25
Dunava reg. srečke 5%	114	25
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	118	30
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	107	30
Pr. or. oblig. Ferdinandove sev. železnice	105	—
Kreditne srečke	100 gld.	168
Rudolfove srečke	10	20
Akcije anglo-avstr. banke	120	105
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	229	—

Tužnega srca javlja žalostno vest o smrti najine preljubljene hčerke

OLGE,

katera je danes dopoldne ob 9 3/4. uri v 5 mesecu svoje dobe mirno v Bogu zaspala.

V Ljubljani, dné 7. septembra 1883.

Robert Hohn,

tajnik pri ravnateljstvu južne železnice na Dunaji.

Beti Hohn,

žalujoči starši.

(589)

Poslano.

(4-27)

GLAVNO SKLADIŠTE

MATTONIJEVE

GISSHÜBLER

najčistije lužne

KISELINE

poznate kas najbolje okrepljujoče piče, i kas izkušn liek proti trajnom kašlju plućevine i želodca bolesti grkljana i proti mčurnalm kataru,

kas i elastioah za (PASTILLEN)

probavilo

salnice kod Hinke Mattonija (Karlevi variu Českoj).

Na etiketo in zamah, kakor kaže podoba, treba ostro paziti.

MATTONI

Dečko,

16 let star, kateri je dve realki in jedno leto trgovinske šole izdelal, slovenskega in nemškega jezika zmožen, se ponuja trgovskim hišam kot učenec. Ponudbe sprejema A. Alviu v Cerknici. (587-1)

Velik vinograd

v Straži, nasproti Rumanje vasi, blizu Toplice na Dolenjskem, proda se z letošnjim pridelkom, z zidanico in drugim orodjem vred prav po nizkej cen. — Več o tem pove iz prijaznosti gospod Anton Straža, posestnik na Toplicah. (577-3)

Za svojo trgovino s papirjem potrebujem takoj

jednega pridnega učenca, kateri ima zadostno šolskega znanja ter je zmožen slovenskega in nemškega jezika.

(586-1) Iv. Giontini v Ljubljani.

V najem se daje gostilnica,

ležeča blizu postaje južne železnice. Ponudniki, ki morajo znati nemški in jeden slovanski jezik, dobé potrebna pojasnila ustno ali pismeno

v tovarni za cement pri Zidanem Mostu na Štajerskem. (582-1)

Išče se

poštni upravnik,

prost vojaščine, zmožen slovenskega in nemškega jezika, proti ugodnej plači. Tisti, kateri so izučeni v kupčiji, imajo prednost. Ponudbe naj se pošiljajo upravništvu „Slovenskega Naroda“ pod N. R. 454. (585-1)

Mlad gospod

na deželi, 29 let star, s 550 gld. letne def. plače in 2000 gld. premoženja, želi se zaročiti z lepo, mlado, pošteno, jednako bogato gospodično. Resne ponudbe s fotografijo posredno ua upravništvu „Slovenskega Naroda“. (574-3)

Prostovoljna prodaja hiše.

Pritlična, sezidana, z opeko pokrita, 14° dolga, 9° ši-roka, za vsako obrtnijo pripravna, v selu na Notranjskem, v katerem je železniška postaja in sedež c. kr. oblasti, ležeča hiša, katera ima 4 prostorne sobe, 2 kleti, kuhinjo, jedilnico itd., potem zraven ležeči vrtiček, se prostovoljno precej proda.

Kje? — poizve se pri upravništvu „Slovenskega Naroda“. (565-2)

Važno za vsakega gospodarja

je pravo zdravilo proti snetjavi pšenici, katero prodaja na debelo in drobno samo

H. L. Wencel „pri plavi krogli“ v Ljubljani in v svojih podružnicah v Domžalah in na Blejskem jezeru. (573-2)

Potrebuje se za vsaki stari mernik samo za 5 kr. in za vsaki hektoliter samo za 17 kr.

Pismena naročila se neutegoma in natančno izvršujejo.

Že 44 let izkušeno!

Najboljše in najcenejše vino čisteče, posebno pa

vino zboljšujoče sredstvo

je pristna francoska žolca (galerta). — Dobiva se vedno pri

A. Hartmann-u,

v Ljubljani, v Tavčarjevi hiši. (495-7)

Navod za uporabo brezplačno.

Devet medalij.

BUDIMSKA

RÁKÓCZY

grenócia,

katero so analizovali in označili deželna akademija v Budimpešti, profesor dr. Stölzel v Monakovem, profesor dr. Hardy v Parizu in profesor dr. Tiehborna v Londonu, priporočajo profesor dr. Gebhardt v Budimpešti, profesor dr. Zeissel na Dunaji in druge medicinske kapacitete zaradi njegove bogate vsebine lithiona; posebno uspešno se uporablja pri trdovratnih boleznih prebavnih organov in zaprtiji vode ter se pred vsemi znanimi grenčicami posebno izredno priporoča.

Dobiva se po vseh lekarnah in predajalnicah mineralnih vod, vedno na novo natočena. Prosi se, da se zahteva izrečno Budimska Rákóczy. (300-17)

Lastniki bratje Loser v Budapešti.

Umrlí so v Ljubljani:
3. septembra: Pavla Valjavec, železnikovega sprevodnika heli, 2 mes., Poljske ulice št. 38, za drisko. — Ana Parkel, me-sarjeva heli, 5 let, Poljska cesta št. 47, za vodeno v glavi.
— Reza Podgorščak, delavka, 20 let, Poljska cesta št. 53, za pljučno tuberkulozo.
4. septembra: Janez Manusier, zasebnik, 49 let, Gradisce št. 9, za jedko.

M. ŠKRABEC,

stavbinski in galanterijski klepar v Ljubljani nasproti Čitalnice,

priporoča se visokočastitej p. n. gospódi za vsa v to stroko spadajoča

kleparska dela,

kakor tudi za poprave in pleskanje. Za dobro tvarino, lično in trpežno delo se jamči. (588-1)

Mestni trg št. 14

DUNAJSKI BAZAR

Mestni trg št. 14

priporoča naslednje cenene stvari, deloma za vsakdanjo rabo, deloma ob po-četku šolskega leta:

Za 5 kr. knjižica za znamenovanje s 100 uzorci.
Za 3, 8 kr. posrebrnen naprstnik.
Za 8, 10, 12, 15 kr. dvojica pristno barvanih otroških nogovic.
Za 20, 25, 27 kr. dvojica pristno barvanih ženskih nogovic.
Za 3 kr. vretence sukanca.
Za 6 kr. klobčič volne za pletenje, trojna.
Za 6 kr. 100 angleških jeklenih lasnih igel.
Za 20 kr. 100 angleških šivank z zlatim uhom, odbrane velikosti.
Za 5, 10, 12, 18 kr. okvir za fotografijo.
Za 12, 20, 25 kr. pisana podložna tasa.
!!88 kr.!! dežnik s trsteno palico in nikljevimi klobučkom.

Jedilno orodje iz britanija-srebra.

15 kr. žlica, 15 kr. francoske vilice, 8 kr. žličica za kavo, 30 kr. nož z jeklenim rezilom, 28 kr. žlica za mešati, 45, 60 kr. zajemalna žlica.

6 kr. bronsiran etui s 10 peresi.
28 kr. škatelca Greinerjevih ali R peres.
2 in 3 kr. brisalni gumí.
3 kr. čistilo za tinto.
13 kr. držalo za pero in svinčnik iz niklja.
8 kr. 20 komadov papirja in kuvertov za pisma s črkami.
12 kr. 20 komadov papirja z vzbunkanimi rožicami ali tčki.
5 kr. univerzalno črtalo, imajoče v sebi pero in svinčnik, brisalo in klinček.
27, 30, 35, 45 kr. šolska torbica za dečke in deklice.

!!Novost!!

Da se obvarujejo šolski rekviziti mokrote, služijo jako dobro amerikske usejate kufige z jermenom, za večje dijake in dekleta, 88 kr.

42, 48, 55 kr. amerikska torba iz usnja, gostega in navadnega platna.
9, 16, 25 kr. hermetično zapirajoči se tintniki.
4, 6, 10 in 15 kr. knjižice za notice.
5, 8, 10, 15 kr. škrinjice za peresa.
25 in 28 kr. nerazrušljiva pancér-mošnja z zapiralom dveh kroglic.
60, 70, 88, 99 kr. album z izdelanimi nikljem.
92 kr. pristna verižica za uro iz srebernega niklja, izdelana kakor prave zlate verižice.
90, 110, 135 kr. mali kovčeg za poto-vanje.
27 kr. čibuk s cevjo iz Badenske višnje in jantarjevim ustnikom. (583-1)

Razpis službe.

Za službo družbenega tajnika, ki je po odstopu izpraznjena, se bode v prihodnjem običnem zboru c. kr. družbe kmetijske kranjske nov tajnik volil. Volitev ta veljala bode za šest let.

Vabijo se tedaj oni dejanski družabniki, kateri so v kmetijstvu izurjeni, slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi zmožni, pisarniških opravil vešč, naj prošnje za tajnikovo službo, katere je odločenih 420 gld. in ako družbeni zbor pozneje pritrdi 500 gld. letne plače, uložé

do dne 10. oktobra 1883.

pri podpisnem glavnem odboru.

V Ljubljani, dne 16. avgusta 1883.

Glavni odbor

(570—3) c. kr. družbe kmetijske kranjske.

Dve elegantni

omari za blago z dvojnimi vrati

iz jasenovine, likane, s pripadajočo

prodajalniško mizo,

2-9 m. dolgo, z javorjevo ploščo;

vsa prodajalniška oprava jako dobro ohranjena, prodaja se zelo v ceno pri (564—3)

Hugonu Fischer-ji v Ljubljani.

Prevažanje ljudij in blaga v

AMERIKO

najbolje in najceneje pri

(238—12)

ARNOLD-u REIF-u, Wien, I., Kolowratring, Pastalozziggasse 1.

C. k. privilegij šivalnih strojev.

Ivan Jax,

v Ljubljani, Hôtel Evropa.

Zaloga vsakovrstnih

šivalnih strojev

za družine in rokodelce, rabljivih za vsakotero šivanje. (376—15)

Bestletna garancija!

Podnik brezplačno. Na mesečne obroke po 4 do 5 gl.

Umetne

(234—41)

zobe in zobovja

ustavlja po najnovejšem ameriškem načinu brez vsakih bolečin ter opravlja plumbovanje in vse zobne operacije

zobozdravnik A. Paichel,

poleg Hradeckyjevega mostu, I. nadstropje.

Za mojo

fužino in rudokope

iščem

(581—1)

zdravnika

pod dobrimi pogoji. Prosilci morajo biti zmožni razen nemškega še jednega slovanskega jezika. Slovenci in Hrvatje imajo prednost. Poudarje sprejema A. Frohm v Mariboru.

Pivovarna bratov Kosler-jev.

Izvrstno

marčno pivo

v zabojih po 25 in 50

steklenic

se dobiva iz

(83—31)

ALOJZIJ MAYER-jeve

zaloge piva v steklenicah v Ljubljani.

Med. & chirurg.

Dr. JULIJ SCHUSTER,

zdravnik ženskih in otroških bolezni, porodničar,

zdravi od 9. do 10. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne

v Köhler-jeveji hiši, II. nadstropje, poleg Hradeckyjevega mostu, na Starem trgu št. 2.

Uboge brezplačno. (524—6)

Zdatno znižane cene.

Kava

neposredno iz Hamburga

razpošilja kakor znano v izvrstni kvaliteti

Karol Fr. Burghardt, Hamburg,

v žaklijah po 4 3/4 kg. netto, poštnine prosto z zavikom vred nemudoma po poštne povzetji.

	5 kg. av. v. gld.
Mocca, pristno arabska, plemenita	6.30
Menado, izvrstnega okusa	5.40
Peri-Ceylon, jako fina in mila	5.40
Melange (zmes), posebno priporočati	5.30
Ceylon Plantation, jako slastna	5.—
Java, zlatorumena, jako fina	4.70
Cuba, modrozelenka, briljantna	4.70
Afrik. Mocca, fina in zdatna	3.90
Santos, fina in močna	3.55
Rio, okusna	3.25
Čaj v izvrstnej izbi, 1/2 kile od av. v. gld.	1.—
(318—16)	do gld. 6.—

Priporočilo.

J. B. PURGER,

Groeden, Tirole, Avstrija.

priporoča se prečistiti duhovščini in č. gg. cerkvenim predstojnikom v izdelovanje

cerkvenih in domačih oltarjev

kakor tudi

tabernakljev

vsakerega štila ter ima naročnikom na ogled in izbero veliko število fotografij v velike obliki. Izdeluje tudi

križeva pota

v reliefu z okvirom (vsakršnega zloga) in pa velike jaslice

po vsakej meri in načrtu; posebno priporoča č. duhovščini

večje cerkvene jaslice,

katere se postavljajo na altarje in so prevlečene z najfinejšim prahom sušenih odstrižkov. — Proračune objavlja brezplačno, vendar pa si izprosi načrte in temeljne obrise nazaj, ako se naročba ne more izvesti ali potrditi.

Jamčevaje za pristno, zlogu primerno izvršitev priporoča se najtopleje v prijazno naročevanje z odličnim spoštovanjem udani

J. B. Purger.

Sprichevala.

Nj. blagorodju visoko čislavemu g. J. B. Purger-ju v Groeden na Tirolskem.

S pravim veseljem Vam morem poročati, da je po Vas doposlani Corpus Christi za misijonski križ našel občno zadovoljnost. Kristus je tako lep, da bi delal čast najlepši cerkvi, in skoro da obžalujemo imeti ga na prostem in ne v cerkvi sami. Način zavoja je jako primeren ter se sme vsak naročnik zanesti, da je kako poškodovanje skoro nemogoče. Firma J. B. Purger v Groeden na Tirolskem bodi torej slehernemu najtopleje priporočena.

Antisenhofen, Gor. Avstrija, v oktobru 1882.

Anton Schwenter, kapelan.

Feldbach, Štajersko.

V naši farnej cerkvi postavila se je letos v povzdigo gorečnosti vernikov ob spominu na Oljsko goro na stranskem altarju podoba, predstavljajoča molečega in kri potečega Izveličarja. Ta kip izdelan je v cerkvenem umetnem zavodu J. B. Purger-ja v Groeden (Tirole) in dela vso čast svojemu mojstru. V vsej tej podobi izraženo je v resnici življenje kaj natanko in vsakega gledalca spodbuja k pobožnosti. Cena je primeroma nizka in se torej rečena firma za jednaka dela gorko priporoča.

Župnija v Feldbachu, dne 10. aprila 1882.

(375—3)

Josip Kovačić, župnik.

Češminovih korenin in lubovja, jeternika (herba hepatica nobilis), vinske skorje in mecesnovega terpentina

kupita kolikor si bode in po najvišjih cenah

Dalleaste & Duca,

(563—3)

Vegetabilien Exportgeschäft, Bozen, Tirol.

J. ANDĚL-a

novoznačeni

prekomorski prah

umori

stenice, bolhe, ščurke, mole, muhe, mravljince, preliče, ptične črvice, sploh vse žuželke skoraj nemarno hitro in gotovo tako, da od žuželkine zalege ne ostane nobenega sledu.

Pravi prašek se dobiva v prodajalnici pri

J. ANDĚL-u,

13, „pri črnem psu“, Hussgasse 13, (Dominikanergasse 13, Kettengasse 11.)

v PRAGI.

V Ljubljani pri Albinu Šliöarji, trgovcu.

Zaloga na deželi imajo tam, kjer so naznanjene po plakatih. (309—8)

2000 najslavnejših zdravnikov Evropskih, katerih sprichevala se bodo priobčila, ordinujejo

Popp-ova zobna zdravila

kot najboljša za usta in zobe. — Kolajne raznih razstav.

Izza 30 let izkušena

Anatherin zobna voda

dr. J. G. POPP-a na Dunaji,

c. kr. dvornega zobo-zdravnika, I., Bognergasse 2.

Radikalni zobni lek za vsako zobobolje, vsako bolezen v ustih in v dlesnu, olajšuje zobenje pri otrocih in je neogibna pri uporabi mineralnih vod, izdatna za grgranje pri kroničnem vratobolju in zoper difteritido.

Velika sklenica po 1 gld. 40 kr., srednja po 1 gld. in mala po 50 kr.

vegetab. zobni prašek stori po kratkej rabi zobe blesteče, ne da jih pokvari. Cena škatelci 63 kr.

Anath.-zobna pasta v steklenih skledicah

po 1 gld. 22 kr., za čiščenje in ohranjenje zob, odpravo slabega duha in zobnega kamena.

arom. zobna pasta, blesteče beli

zobni prašek, zobje po kratkem uporabljenju. Zobje (pravi in umetni) se ohranijo in zabrani se zobobolje. Po 35 kr. za jeden kos.

zobna plomba, praktično in najsigurnejše sredstvo, s čemer si vsak lahko sam plombira otle zobe. Cena za zavitek 2 gld. 10 kr.

med. milo iz zelišč, izvrstno toaletno sredstvo zoper hraste, lišaj in pege, za čiščenje in ohranjenje bele, čiste polti, oper ujedce, ogree in kurjo polt. Cena 30 kr.

zobna sredstva se vnovič uporabljajo v Dunajski c. kr. občni bolnici na priporočanje profesorja Drasche-ja in se priporočajo za izvrstna.

Pred ponarejetvami se svari, s katerimi si pomagajo nekateri fabrikantje, da si osvojevajo tovarniško znamko, ki je mojje jako podobna in izdelujejo blago, ki je po zunanosti mojemu zelo jednako.

Pri nakupu vsakega izdelka naj se natanko pazi na firmo. (776—10)

Dobiva se v Ljubljani pri lekarnah J. Swoboda, G. Piccoli, V. Mayr, Jul. pl. Trnkoczy, E. Birschtz, dalje pri trgovcih Ant. Krisper, Ed. Mahr, J. Karinger, F. M. Schmidt, V. Petričič, L. Pirker, P. Lassnik, Terček & Nekrep; v Postojni: A. Leban, lekar; v Škofji Loki: C. Fabiani, lekar; v Kočevju: J. Braune, lekar; na Krškem: F. Bömes, lekar; v Idriji: J. Warta, lekar; v Kranju: K. Šavnik, lekar; v Liti: J. Benes, lekar; v Metliki: Fr. Wach, lekar; v Norem mestu: D. Rizoli in J. Bergman, lekarja; v Trebnju: J. Ruprecht, lekar; v Radovaljci: A. Roblek, lekar; v Kamniku: J. Močnik, lekar; v Ormožju: J. Blazek, lekar; v Vipavi: V. Kordas, lekar; v Pontafu: P. Osaria, lekar.

Pri zdatno znižanih cenah velika razprodaja

bogato založenega, v konkurzno maso gospoda

Iv. P. Schreyer, Špitalske ulice,
spadajočega

**galanterijskega, Norimberskega
in drobnega blaga**

na debelo in drobno. — Posebno so priporočila vredna krasna, v velikej
izberi nahajajoča se (405—13)

pisalna, pušilna in popotna orodja, albumi in fino blago iz usnja,
otročje igrače, namizno in jedilno orodje, kuhinjske posode, kinč,
parfumerije, lesorezni izdelki, podobe svetnikov, pobožni darovi itd.

Izvanjska naročila izvrše se točno in v zadovoljnost po poštnem povzetju.

Trgovska akademija v Chrudimu.

Začetkom novega šolskega leta (15. septembra 1883.) odpre se v
Chrudimu drugi tečaj trgovske akademije.

Chrudimska trgovska akademija, ustanovljena in vzdržana po Chrudim-
ski mestni občini s podporo visokega državnega upraviteljstva in drugih ude-
ležencev, deluje kot višja komercijalna strokovna šola na to, da pripravlja
učence na podlagi občne znanstvene, moralne ter strokovne izomike za trgov-
ski stan in sorodna mu stališča. Zavod obstoji iz treh letnih tečajev ter se
uvršča zaradi širnega delokroga mej srednje šole. V prvi razred vzprejemajo
se kot redni učenci oni, ki so z dobrim uspehom dovršili IV. razred gimna-
zija, realke ali pa realnega gimnazija, ter so pri vzprejemnem izpitu dokazali
svojo zrelost, da mogó ustopiti v I. razred. Izrednim učencem je dano na voljo
poslušati le posamezne predmete.

Šolnina znaša v trgovski akademiji za vsak tečaj 50 gld. na leto. Za
one abituriente, kateri so pred ustopom v trgovsko akademijo z uspehom pre-
bili IV. razred katerega gimnazija, realke ali pa realnega gimnazija, se bode pro-
silo za ugodnost jednoletnega prostovoljca. Učencem, pri katerih tega pogoja
ni, se bode dajal pouk v onih predmetih, ki so potrebni za izpit pred c. kr.
vojaško izpraševalno komisijo, v posebnih kurzih za izreden honorar tako, da
zamorejo takoj po dokončanih studijah trgovske akademije podvreči se izpitu
za jednoletne prostovoljce pred c. kr. vojaško izpraševalno komisijo.

Oglasila vzprejemajo se od 12. do 15. septembra pri vodstvu tega
zavoda, katero je radovoljno pripravljeno takoj odgovoriti na zahtevana
vprašanja. (455—4)

Chrudim, v dan 1. julija 1883.

Za kuratorij trgovske akademije:
Dr. Machek, župan.

Bergerjevo medicinično milo iz smole,

priporočeno po medic. strokovnjakih, rabi se v največ evropskih državah s sijajnim
uspehom zoper

vsakovrstne oprhe na životu,

osobito zoper hraste, kronična in luskinasti lišaj, nalezljive hraste, zoper prhljaj na
glavi in bradi, pege, žoltine, rdeč nos, ozebljino, potenje nog. — **Bergerjevo
milo iz smole** ima 40% koncent. smole iz lesa ter se stvarno od vsega
druzega mila iz smole, ki se v trgovini nahaja, razlikuje. — Da se **prekanjenju
izogne**, zahteva naj se odlično **Bergerjevo milo iz smole** paziti na
znan varstveno marko.

Pri **trdozratnih poltnih boleznih** rabi se mestu mila iz smole z uspehom
Bergerjevo med. milo iz smole in žvepla,
a zahteva naj se vedno **samo Bergerjevo milo iz smole in žvepla**, ker so
inozemski ponarejanja neuspešni izdelki.

Kot **milejšje milo iz smole** za odstranjenje vseh
nečistostij na polti
zoper oprhe na glavi in koži otrok in kot nepresečno kosmetično milo za umi-
vanje in kopanje pri vsakdanjej rabi služi

Bergerjevo glicerín-milo iz smole,

imejoče 35% glicerina ter fino diši. (44—17)
Jeden komad velja 35 kr. z brošurco vred. — Glavno zalogo ima lekar
G. HELL v OPAVI.

V zalogi v vseh lekarnah cele države. Glavne zaloge pa imajo:
V Ljubljani pri gg. lekarnih J. Svoboda, G. Piccoli, W. Mayer in J. pl.
Trnkoczy. V Kočevju J. Braune. V Krškem J. Bomeker. V Idriji J.
Warto. V Kranju K. Šavnik. V Litiji Jos. Beneš. V Novem mestu
D. Rizzoli. V Radovljici A. Roblek. V Vipavi A. Konečny.

Izdatelj in odgovorni urednik Makso Armič.

Najbolje ter najceneje naročajo se
priznано dobre ročne mlatilnice, slamoreznice, vinske
tlačilnice ter vsi drugi kmetijski stroji

za točno plačilo in tudi na obroke
v najstarejšej tukajsnej ter po vsem Kranjskem najbolj poznatej zalogi
pri **A. Debevc-u** v Ljubljani,

Marije Terezije cesta št. 10. pritrlično.

(508—22)

C. in kr.
najvišje
priznanje.

Kopališče Gleichenberg
na Štajerskem.

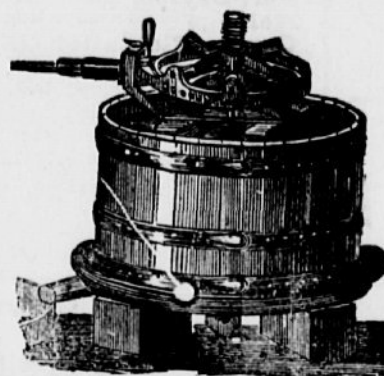
Zlata
kolajna
Pariz 1878.

Jedno uro vožnje od postaje **Feldbach** ogerske zapadne železnice.

Začetek sezije s 1. majem.

(222—6)

Mineralne vode iz Gleichenberga in Johannishbrunn-a in pa vreleči izvodi dobi-
vajo se po vseh trgovinah z mineralnimi vodami, kakor tudi pri vodstvu Gleichen-
berške kopeli, kamor naj se tudi pošiljajo vprašanja in naročila stanovanj in voz.

Vinske tlačilnice
(Preše.)

najnovjšega sistema,
zavzemajo malo pro-
stora, tlačijo dvakrat
hitreje ko druge preše,
so zelo priročne, so-
lidne in trpežno so-
stavljene, izdelujejo se v vseh velikostih za privatne
osebe, kakor tudi za največje producente kot speci-
jaliteta. Garancija, spričevala o več nego 1000 izde-
lanih tlačilnic. Obrisi in cene na zahtevanje gratis in
franco. (404—13)

Grozdne trlice najnovjšje sestavljene.
Želi se v kratkem času naročil.

Ph. Mayfarth & C., Dunaj, II., Prater-
strasse 66. Tovarna v
Frankobrodu n. M.

Zaloga pri gospodu **A. Debevcu**, Ljubljana, Marije Terezije cesta.

Fotografični etablissement J. B. Rottmayer.

Najudaneje podpisani jemlje si čast, visokočastitemu p. n. občinstvu na-
znanjati, da se bode v mestu nahajajoči se

fotografični atelier

v **Latermanovem drevoredu št. 106.**

jednako kakor doslej nadaljeval.

Ob jednem pridevam temu naznanilu zatrdilo, da mi bode vedno glavna
skrb, naročujoče p. n. občinstvo vsestransko zadovoljiti.

Opozarjaje na dela, katera sem v rečenem zavodu doslej zvrševal, pri-
poročam se toplo ter beležim

z visokim spoštovanjem

H. RICHTER,
fotograf.

(576—3)

Prva kranjska

medicinska tovarna pastilj

s parom in strojem

G. Piccoli-ja,

lekarnarja „pri angelji“, v Ljubljani na Dunajski cesti.

Antikatarhalične salicil-pastilje iz rastlinskih so-
draženost, dajo slino in stapljajo slizo, proti kašlju, hripavosti, bolečinam v
pljučah, v prsih in vratu, najboljše obvarovalno sredstvo proti difteritidi.
Jedna škatelja 20 kr.

Gummi-bonbons proti kašlju, hripavosti. V škateljah po
10 kr.

Bonboni iz sladnega ekstrakta iz najčistejšega slad-
nega izlečka, dobro
prebavljivi, tečni, utešajo razdraženost, dajo slino in stapljajo slizo, proti
kašlju, hripavosti, bolečinam na pljučah, prsih in v vratu. V škateljah
po 10 kr.

Pastilje iz poprove méte. Ohranjajo redno prebavljenje,
pospešujejo slast in so uspešno
sredstvo proti slabostim in krču v želodcu itd. itd. Nepogrešni so tudi za
kadilce in za elegantno gospodo. Škatelje po 10 kr.

Pastilje s santoninom. Vsaka pastilja ima 0.05 santonina.
Jedino in najboljše sredstvo proti
glistam za otroke in odrasčene. Škatelja po 10 kr., posameznih 100
pastilj 70 kr., 1000 pastilj za gld. 6.50.

Pastilje s sodo. Imajo prijeten okus, krepijo oslabeled želodec, po-
spešujejo prebavo, store neškodljive preobile
kisline prebavnih organov. Jedna škatelja 10 kr.

Razprodajalec dobé rabat. Naročila zvršujejo se točno po
poštnem povzetju. (291—7)

Lastnina in tisk „Národne tiskarne“.